

under offentligt Tilsyn og bestemte, at Dyrene skulde gaa ude paa dette Areal, en Bestemmelse, der maaske var meget bekvem for Kammerherren og Kvierne, men i høj Grad ubekvem for Ejerne af de tilstødende Lodder. Kammerherrens Areal var nemlig kun ved et aabent Staaltraadshegn afskaaret fra de andre Lodder. Det var et stort Areal paa 60—70 Tdr. Land, og Kvierne fik Lov til at gaa løse paa det hele Areal. De smittede Græsset, om jeg saa maa sige; Savlet fra de syge Dyr førtes af Vinden ud over Arealets Grænser, og Dyr lægen fraraadede bestemte Ejerne af de tilstødende Lodder at sætte deres Dyr ud paa disse, det vil sige, at de var i dette Foraar, da Græsset var i overordentlig stor Værdi, mere end andre Foraar afskaarne fra at benytte deres Græsningsarealer derude. For ikke at faa deres Dyr smittet og for at forebygge Udbredelse af Smitte maatte de holde deres Kreaturer hjemme. De turde ikke en Gang slaa Græsset og anvende det til Foder af Frygt for, at det var smittebærende. De har nu indgivet Ansøgning til Landbrugsministeriet om fra det offentlige at faa Erstatning for det Tab, de har lidt. Landbrugsministeriet har svaret, at det ikke fandt, det kunde efter Loven give dem Erstatning, der var ikke Hjælp derfor. Formentlig er der tænkt paa Loven af 14. April 1893, hvis § 17 omtaler den Erstatning, der skal gives, naar man for at forebygge Udbredelse af Smitte tilintetgør Foderstoffer, Hø, Halm, Staldrekvisitter o. lign. I dette Tilfælde er det ikke Ejernes Foderstoffer o. s. v., der er tilintetgjorte eller har mistet i Værdi, men de Lodsejeres, hvis Lodder støder op til det smittede Areal. Det forekommer mig urimeligt, at de ikke kan faa Erstatning af det offentlige. Jeg synes, de i høj Grad har Krav paa det, og jeg vil henstille til den højtærede Landbrugsminister at overveje dette Erstatningsspørgsmaal. Hvis det viser sig, at Loven ikke tillader, at man giver Erstatning i saadanne Tilfælde, forekommer det mig, at den har en væsentlig Mangel. Det er hævdet med god Grund, at de smittede Dyr ikke burde have haft Lov til at gaa løse paa et saa stort Areal, og at der burde være taget saadanne Forholdsregler, at de omliggende Arealer ikke var blevet ubrugelige for Lodsejerne.

Der har under denne Debat flere Gange været fremdraget Skole- og Kirkespørgsmaal, som jeg imidlertid paa det fremskredne Tidspunkt af Forhandlingen

ikke skal komme nærmere ind paa. Jeg kan saa meget lettere undlade det, som jeg, hvad det kirkepolitiske angaar, ganske kan slutte mig til, hvad det ærede Medlem fra Hornslet (Povlsen) har sagt i de to Taler, han har holdt under denne Debat. Det forekommer mig, at han navnlig i Gaar meget klart pointerede, hvad Grundtvigs Kirkepolitik er, og hvad den vil. Grundtvigs Kirkepolitik vil kæmpe for aandelig Frihed indenfor Folkekirken for de kirkelige Retninger, der er vokset op paa det evangelisk-lutherske Grundlag. Og naar man saa vil have at vide, hvordan man skal bestemme det evangelisk-lutherske, viste det ærede Medlem hen til den eneste Vej, man efter min Mening kan gaa, til Kirkehistorien, til de kirkelige Retninger, som i Historiens Løb har haft Borgerret indenfor den danske Statskirke og den danske Folkekirke. Den grundtvigske Kirkepolitik har sine udtalte Modstandere blandt dem, der vil bekæmpe aandelig Frihed, og vi ser, at de i vore Dage er ret talrige, at de samler sig i Flok og Følge og Landsforbund, og den har sine Modstandere i alle dem, der paa en efter min Mening mærkelig Maade mener, at man i aandelige Spørgsmaal gavner sin Sag ved at klynge sig til Magten, skaffe sig Statsprivilegier og arbejde sig frem netop med Støtte fra den udvortes Magt, og som derved forsynder sig mod det gode, gamle Paabud om „ikke at holde Kød for sin Arm“.

Den grundtvigske Kirkepolitik har ogsaa et andet klart Krav at fremføre, nemlig Kravet om, at Sognemenighederne maa have Ret til at vælge deres Præster. I den store Askov-Adresse staar dette Krav fremsat som et af de første og mest afgørende Punkter. Den store Askov-Adresse er netop paa dette Punkt som paa mange andre Punkter i velgørende Modsetning til den anden og uklare, som det ærede Medlem fra Hornslet (Povlsen) saa kraftigt karakteriserede forleden Dag. Det forekommer mig unægtelig, at Tiden nu snart maa være inde til at gøre et virkeligt Skridt i Retning af at give Sognemenighedernes Medlemmer Ret til direkte Præstevalg. Hidtil er vi ikke naaet længere end til den meget begrænsede Indstillingsret, som Menighedsraadene har.

Jeg kan ganske slutte mig til de Udtalelser, som i Gaar Aftes blev fremsat af det ærede Medlem fra Hornslet om Biskoppernes Holdning overfor Præsteindstillingerne. Det ærede Medlem rettede sine Udtalelser mod en enkelt Biskop. Jeg